

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Медіаправо та медіабезпека: Медіабезпека в умовах викликів
сучасності**

для здобувачів

спеціальності	061 Журналістика
рівня вищої освіти	другого (магістерського)
освітні програми:	061.00.04 Медіакомунікації

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>32.06/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>Григорук</u> (підпис)	 (прізвище, ініціали)
« <u> </u> » 20 <u> 24</u> »	

Київ – 2024

Розробники: Вікторія ГЕОРГІЄВСЬКА, доктор наук з соціальних комунікацій, професор, професор кафедри журналістики та нових медіа

Викладачі: Вікторія ГЕОРГІЄВСЬКА, доктор наук з соціальних комунікацій, професор, професор кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа

Протокол від 26 січня 2024 р. №9

Завідувач кафедри

 Інга ПОГРЕБНЯК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Медіакомунікації»

26 січня 2024 р.

Гарант освітньої-професійної програми

 Інга ПОГРЕБНЯК

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20 ___ р.

Заступник декана Факультету журналістики Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), « ___ » 20__ р., протокол № _____

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), « ___ » 20__ р., протокол № _____

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), « ___ » 20__ р., протокол № _____

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), « ___ » 20__ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	8
Модульний контроль	-
Семестровий контроль	
Самостійна робота	52
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Медіабезпека в умовах викликів сучасності», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Мета дисципліни – сформувати комплекс теоретичних знань у сфері інформаційного законодавства та практичних професійних навичок, необхідних для репортерської та редакторської роботи в редакціях телебачення, радіо, газет

і журналів; окреслити межі свободи вираження поглядів з правової точки зору; допомогти орієнтуватися в особливостях законності дій влади в Україні щодо медіа з метою протидії спробам і намірам утискати права медіа та журналістів.

Завдання. У результаті вивчення курсу здобувач освіти повинен знати:

- джерела правового регулювання суспільних відносин у галузі медіа права;
- правові засади діяльності засобів масової інформації;
- правовий статус журналістів;
- правові засади реклами, видавничої справи в Україні;

уміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює суспільні відносини у галузі медіа права;
- робити висновки про правомірність функціонування засобів масової інформації, провадження діяльності у сфері реклами, а також видавничої справи;
- аналізувати практичні казуси.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу формуються такі **компетентності**:

● **Загальні:**

ЗК06 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні:

СК02 Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми

СК03 Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК06 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Програмні результати навчання:

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

РН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

РН10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

РН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

РН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РНУ16. Знати, розуміти й використовувати правові та етичні норми у своїй професійній діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1					
Статус масмедіа в Україні. Конституційно-правові відносини					
Лекція 1. Основні положення деяких Законів України, що регулюють діяльність медіа в сучасних умовах	15	2			13
Практичне заняття 1. Кодекси України, що регулюють деякі аспекти діяльності журналістів	15			2	13
<i>Разом</i>	30	2		2	26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2					
Сучасне українське законодавство у системі масмедіа					
Лекція 2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (2023): основні положення	15	2			13
Практичне заняття 2. Права та обов'язки журналістів в Україні під час воєнного стану	15			2	13
<i>Разом</i>	30	2		2	26
Усього	60	4		4	52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Статус масмедіа в Україні. Конституційно-правові відносини

Лекція 1. Основні положення деяких Законів України, що регулюють діяльність медіа в сучасних умовах (2 год.)

1. Відповідальність за наклеп у ЦКУ. Звільнення від відповідальності.
2. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»/ «Про медіа» (2023 з останніми правками від 11.02.2024).
3. Правові засади діяльності журналістів в Україні.

Література: 1,2,3, 8

Семінарське заняття 1. Кодекси України, що регулюють деякі аспекти діяльності журналістів (2 год.)

1. Захист особи журналіста та його прав.
2. Етичний кодекс журналіста.

Література: 1,4,5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Сучасне українське законодавство у системі масмедіа

Лекція 2. Закон України «Про авторське право і суміжні права»: основні положення (2023) (2 год.)

1. Майнові права.
2. Авторські права на бази даних.
3. Авторські права на об'єкти створені штучним інтелектом.

Література: 1,3,4, 8

Семінарське заняття 2. Права та обов'язки журналістів в Україні під час воєнного стану (2 год.)

1. Особливості поширення інформації під час воєнного стану.
2. Правовий статус журналіста.
3. Про захист професійної діяльності журналіста.

Література: 2,4,5

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності студента	Макс-на кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Макс-на кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс-на кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Разом:			37		37
Максимальна кількість балів	74				
Розрахунок коефіцієнта	74:100=0,74				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1-2. Проаналізувати Закон України «Про авторське право і суміжні права» (2023) з урахуванням останніх правок: Справа «Анатолій Єременко проти України» (Заява № 22287/08) (26 год.)

Опрацювання правових документів, аналіз пропонованих на розгляд матеріалів (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_h73#Text).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 1-2. Особливості застосування норм КЗпП щодо працівників медіа (26 год.)

Пояснити, які норми законодавства регулюють трудову діяльність українського журналіста. Розробити таблицю принципів трудової діяльності в Україні.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.4. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Зміст поняття «Авторитетні джерела».
2. Зміст поняття «Офіційні джерела».
3. Анонімні джерела інформації.
4. Принципи та основні напрями діяльності сучасного журналіста.
5. Достовірність подачі інформації.
6. Зміст поняття «Простота інформування».
7. Конституційно-правові відносини.
8. Сучасний захист журналістських джерел.
9. Правове поле журналіста під час воєнного стану.

10. Правила безпеки журналіста.
11. Інформаційний простір України.
12. Основи інформаційного права України.
13. Міжнародно-правові акти та справи Європейського суду з прав людини.
14. Європейський суд з прав людини та українське судочинство.
15. Сучасні міжнародні норми журналістської діяльності.
16. Журналістська діяльність на основі Конституційно-правових норми.
17. Основні ЗУ щодо регулювання сучасної діяльності медіа.
18. Доступ до публічної інформації.
19. Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел.
20. Стандарти сучасної журналістики.
21. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих медіа».
22. Сучасне інформаційне суспільство.
23. Теорія суспільства.
24. Інформаційна політика та безпека.
25. Законопроект про наклеп.
26. Захист персональних даних.
27. Медіаправо і аудиторія ЗМІ.
28. Соціальна роль медіабезпеки в умовах викликів сучасності.
29. Основи професійної комунікації журналіста.
30. Сучасне становлення медіаполітики та медіабезпеки.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	25-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни для заочної форми навчання

Разом: 60 год., з них: лекційні – 4 год., семінарські – 4 год., самостійна робота – 52 год.

Модулі	Змістовий модуль 1
Назва модуля	«Статус ЗМІ в Україні. Конституційно-правові відносини»
Кількість балів за модуль	37
Теми лекцій	Основні положення деяких Законів України, що регулюють діяльність ЗМІ в сучасних умовах (2 год.) 1 б.
Теми семінарських занять	Кодекси України, що регулюють деякі аспекти діяльності журналістів (2 год.) 11 б.
Самостійна робота	5x5=25 балів
Модулі	Змістовий модуль 2
Назва модуля	«Сучасне українське законодавство у системі масмедіа»
Кількість балів за модуль	37
Теми лекцій	Закон України «Про авторське право і суміжні права»: основні положення (2 год.) 1 б.
Теми семінарських занять	Права та обов'язки журналістів в Україні під час воєнного стану (2 год.) 11 б.
Самостійна робота	5x5=25 балів
Підсумковий контроль	залік

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Зражевська Н. Теорія медій та суспільства. Київ: [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2022. 192 с.
2. Закон України «Про Медіа». - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
3. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих медіа». – Спосіб доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/917-19>
4. Закон України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста». – Спосіб доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>
5. Закон України «Про державну таємницю». – Спосіб доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
6. Закон України «Про доступ до публічної інформації». – Спосіб доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
7. Закон України «Про інформацію». – Спосіб доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
8. Закон України «Про авторське право і суміжні права». - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

Додаткова:

1. Головка О. М. Медіабезпека людини : монографія. – Київ : Видавничий дім «АртЕк». – 2019. – 168 с.
2. Державний комітет телебачення і радіомовлення України. – Спосіб доступу: <http://comin.gov.ua>.
3. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника. – Київ : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. – 36 с.
4. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. – Спосіб доступу: <http://nrada.gov.ua>.
5. Посібник з безпеки для журналістів. Посібник для репортерів у небезпечних зонах. – Київ : НСЖУ, 2022. – 151 с.
6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Українська Прес-Група» проти України». – Спосіб доступу: <http://www.minjust.gov.ua/3168>.
7. Yuriy M. Bidzilya Yevhen O. Solomin Halyna V. Shapovalova Viktoriia V. Georgiievska Nataliya M. Poplavska (2021) The stability of State information

in the face of terrorist threats // Cuestiones Políticas, Vol. 39 № 70, (202), 250-269 (Web of Science).